

Dôvodová správa

A. Všeobecná časť

Návrh zákona, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (ďalej len „návrh zákona“) sa predkladá na základe Plánu legislatívnych úloh vlády Slovenskej republiky na rok 2025.

Predmetom návrhu zákona sú úpravy reflektujúce na problémy vyskytujúce sa v aplikačnej praxi s cieľom skvalitnenia činnosti správnych orgánov prejednávajúcich priestupky, ako aj orgánov objasňujúcich priestupky. Za niekoľko rokov aplikácie zákona o priestupkoch sa zozbierali mnohé podnety od správnych orgánov, ktoré je potrebné v záujme zabezpečenia nerušeného, efektívneho a plynulého konania o priestupkoch, riešiť.

Významnou zmenou, ktorú prinesie návrh zákona, je navýšenie pokút za spáchanie priestupkov. Od vyhláseného znenia zákona o priestupkoch nedošlo pri mnohých priestupkoch k zmene výšky pokút, a teda nezohľadňujú neustály pokles hodnoty peňazí. Súčasná výška pokút nespĺňa výchovný, represívny a ani preventívny charakter sankcie. Takto nízko ustanovené výšky pokút dostatočne neodrádzajú od páchania priestupkov a ani nie sú dostatočným postihom za spáchanie priestupku, ktorý by mal za následok nápravu páchatel'a a neodzrkadľujú mieru odsúdenia páchatel'a priestupku spoločnosťou.

Predmetom návrhu zákona je popri zvýšení pokút aj rozšírenie okruhu sankcií o novú sankciu menších obecných prác. Účelom navrhovanej právnej úpravy je zefektívnenie sankčného mechanizmu v rámci priestupkového konania. Zavedenie menších obecných prác do právnej úpravy sleduje nielen represívny, ale aj výchovný a preventívny účel sankcie voči spoločnosti navonok, pričom sa súbežne posilní individuálna zodpovednosť páchatel'ov za svoje konanie. Ide o moderný a flexibilný nástroj na riešenie priestupkov, ktorý zohľadňuje individuálne možnosti páchatel'ov, a zároveň má verejnoprospešný charakter.

Návrh zákona predpokladá, že sankciu menších obecných prác možno uložiť pri akomkoľvek priestupku, pričom nie je vylúčené, aby správny orgán pri prejednávaní priestupku páchatel'a uložil popri sankcii menších obecných prác aj iný druh sankcie. Posúdenie vhodnosti a účelnosti uloženia predmetnej sankcie sa ponecháva na správnom orgáne, ktorý v každom individuálnom prípade posúdi okolnosti prípadu a uloží takú sankciu, ktorú bude považovať za najvhodnejšiu z hľadiska naplnenia jej účelu.

Návrh zákona obsahuje rôzne legislatívno-technické úpravy, ktorých cieľom je upraviť nepresnosti zákona o priestupkoch spôsobené v dôsledku iných legislatívnych procesov, ako aj vývoja právneho poriadku Slovenskej republiky.

Súčasťou návrhu zákona je aj novelizácia Trestného zákona spočívajúca v zavedení novej skutkovej podstaty trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia v súvislosti s nevykonaním uloženej sankcie menších obecných prác.

V navrhovanom článku III sa novelizuje zákon Slovenskej národnej rady č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov. Predmetom novelizácie je zavedenie novej skutkovej podstaty priestupku.

Návrh zákona bude mať pozitívny vplyv na rozpočet verejnej správy vyplývajúci z navýšenia pokút za priestupky. Negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy možno očakávať

v súvislosti so zavedením novej sankcie menších obecných prác. Čiastočne negatívny vplyv na rozpočet verejnej správy možno predpokladať v súvislosti so znížením paušálnej sumy trov konania pre osoby, ktoré v čase rozhodovania o priestupku nedovŕšili vek 18 rokov, na polovicu.

Návrh zákona bude mať pozitívne sociálne vplyvy predovšetkým v súvislosti so zavedením novej sankcie menších obecných prác a v súvislosti so znížením paušálnej sumy trov konania pre osoby mladšie ako 18 rokov.

Návrh zákona bude mať čiastočne negatívny vplyv na manželstvo, rodičovstvo a rodinu, v súvislosti s navýšením horných sadzieb pokút za priestupky, a to predovšetkým vo vzťahu k rozpočtu rodín, avšak len v prípade protiprávneho konania niektorého z jej členov. Na druhej strane ukládanie sankcie menších obecných prác namiesto pokuty bude mať čiastočne pozitívny vplyv, rovnako však len v prípadoch protiprávneho konania niektorého z členov rodiny.

Návrh zákona nebude mať vplyv na limit verejných výdavkov, podnikateľské prostredie, životné prostredie, vplyvy na služby pre občana a vplyvy na informatizáciu spoločnosti.

Predložený návrh zákona je v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, ústavnými zákonmi a nálezmi Ústavného súdu Slovenskej republiky, zákonmi, medzinárodnými zmluvami a inými medzinárodnými dokumentmi, ktorými je Slovenská republika viazaná, ako aj v súlade s právom Európskej únie.

Z hľadiska obsahu navrhovaná právna úprava nie je predmetom vnútrokomunitárneho pripomienkového konania.

V navrhovanej účinnosti zákona od 1. júla 2026 sa zohľadňuje predpokladaný priebeh legislatívneho procesu a dostatočná dĺžka legisvakancie na prípravu jeho vykonávania.

B. Osobitná časť

K čl. I

K bodu 1 (§ 5 ods. 2)

Pojem „iná návyková látka“ bol definovaný v § 1 ods. 3 zákona SNR č. 46/1989 Zb. o ochrane pred alkoholizmom a inými toxikomániami. Predmetný zákon bol dňa 31.07.1996 zrušený zákonom č. 219/1996 Z. z. o ochrane pred zneužívaním alkoholických nápojov a o zriaďovaní a prevádzke protialkoholických záchytných izieb. Z uvedeného dôvodu je potrebné doteraz používaný všeobecný pojem „iná návyková látka“ nahradiť vymedzením návykových látok, užitím ktorých sa páchatel' nezbavuje zodpovednosti za spáchaný priestupok.

K bodu 2 (§ 7 ods. 1)

Účinné znenie § 7 ods. 1 upravuje, že ak od spáchania priestupku do času rozhodovania o priestupku dôjde k zmene právnej úpravy, zodpovednosť za priestupok sa posudzuje podľa zákona účinného v čase spáchania; podľa neskoršieho zákona sa postupuje len v prípade, že je to pre páchatel'a priaznivejšie. Podľa ustanovenia § 7 ods. 2 možno páchatel'ovi uložiť len taký druh sankcie, ktorý dovoľuje uložiť zákon účinný v čase rozhodovania o priestupku. V súčasnom znení absentuje explicitná úprava, podľa ktorého zákona sa určuje výška sankcie. Navrhuje sa preto v § 7 ods. 1 určiť, podľa ktorého zákona sa ukladá sankcia v prípade, že od spáchania priestupku do času, kedy sa o ňom rozhodne, dôjde k zmene právnej úpravy.

K bodu 3 (§ 9 ods. 3)

Predmetom novelizačného bodu je vypustenie úpravy o priestupkovej zodpovednosti prezidenta Slovenskej republiky v súvislosti s čl. 107 Ústavy Slovenskej republiky. Podľa čl. 107 Ústavy SR možno prezidenta stíhať iba za úmyselné porušenie ústavy alebo za vlastizradu. Z uvedeného vyplýva, že prezidenta Slovenskej republiky nemožno trestne stíhať (s výnimkou úmyselného porušenia ústavy alebo vlastizrady), a ani v rámci konania o priestupku alebo konania o správnom delikte.

K bodom 4 a 8 [§ 11 ods. 1 písm. e) a § 15a]

Navrhuje sa rozšírenie okruhu sankcií, ktoré možno uložiť páchatel'ovi v konaní o priestupku, o sankciu menších obecných prác. Navrhovaná úprava vychádza z aplikačnej praxe. Častokrát sa vyskytujú prípady, kedy pokuty uložené v konaní o priestupku správnym orgánom nie je možné vymôcť. Z tohto dôvodu sa v mnohých prípadoch stráca účel samotného priestupkového konania. Zároveň sa vyskytujú prípady, v ktorých nie je peňažná pokuta dostatočným odstrašujúcim prostriedkom, najmä ak páchatel' priestupku je finančne schopný pokutu uhradiť.

Uloženie sankcie menších obecných prác predstavuje efektívny nástroj, ktorý bude mať nielen represívny charakter vo vzťahu k páchatel'ovi, ale zároveň bude pôsobiť výchovne a preventívne. Menšie obecné práce môžu mať výchovný charakter a prispieť k zníženiu recidívy priestupkov tým, že páchatel' bude priamo prispievať k zlepšeniu svojho okolia. Práca v prospech spoločnosti môže viesť k zvýšeniu sociálnej zodpovednosti a uvedomeniu si dôsledkov spáchania priestupku.

Rozšírením okruhu sankcií sa pre správny orgán vytvára priestor na prispôsobenie druhu a rozsahu uloženej sankcie individuálnym okolnostiam prípadu. Ide o flexibilný nástroj, ktorý umožní individualizáciu sankcie za spáchaný priestupok s ohľadom na možnosti páchatel'a, čo zvýši spravodlivosť a účinnosť sankcie.

Sankcia menších obecných prác je žiadúca aj v prípade mladistvých páchatel'ov. Z poznatkov z aplikačnej praxe vyplýva, že v prípade uloženej pokuty, túto častokrát za mladistvého uhradí jeho zákonný zástupca. V takomto prípade tak nedochádza k naplneniu výchovnej, preventívnej ani represívnej funkcie uloženej sankcie voči mladistvým páchatel'om.

V navrhovanom znení § 15a sa zavádza definícia pojmu menších obecných prác na účely zákona o priestupkoch. Ide o sankciu za priestupok, predmetom ktorej je povinnosť páchatel'a vykonať práce v záujme obce, pričom zákon ustanovuje oblasti, v ktorých sa práce vykonávajú. Legálna definícia je potrebná na jednoznačné vymedzenie predmetnej sankcie, aby bolo z textu zákona zrejmé, čo je jej obsahom, a zároveň, aby nedochádzalo k zamieňaniu sankcie menších obecných prác s menšími obecnými službami podľa osobitných predpisov. Súčasne sa explicitne uvádza, že sankcia menších obecných prác sa nepovažuje za menšie obecné služby podľa osobitných zákonov.

V § 15a sa ďalej upravujú podrobnosti súvisiace so sankciou menších obecných prác. Ustanovuje sa rozsah, v ktorom možno uložiť predmetnú sankciu s určením dolnej a hornej hranice. Navrhuje sa také rozpätie, aby bolo aplikovateľné pri všetkých priestupkoch upravených tak v zákone o priestupkoch, ako aj v ďalších osobitných zákonoch s prihliadnutím na ich rôznorodosť. Poskytuje sa tak dostatočný priestor pre správny orgán pre určenie primeraného rozsahu menších obecných prác s prihliadnutím na závažnosť priestupku a ďalšie aspekty, ktoré je nutné vziať do úvahy podľa § 12 ods. 1 zákona o priestupkoch.

Zároveň sa ustanovuje časové ohraničenie, do kedy musia byť menšie obecné práce vykonané, a súčasne minimálny rozsah, ktorý musí byť vykonaný v kalendárnom mesiaci.

Páchatel' je povinný menšie obecné práce vykonávať osobne, vo svojom voľnom čase a bez nároku na odmenu.

Sankciu menších obecných prác nemožno uložiť páchatel'ovi, ktorý je dlhodobo práceneschopný alebo invalidný, čo musí páchatel' správnomu orgánu preukázať. Ide o okolnosť, ktorú musí správny orgán brať do úvahy v každom konaní, v ktorom zvažuje uloženie sankcie menších obecných prác.

Zároveň sa ustanovujú subjekty, pre ktoré možno menšie obecné práce vykonávať. Ide o spravidla o obec, v územnom obvode ktorej má páchatel' bydlisko, obvyklý pobyt alebo sa zdržiava, prípadne jej rozpočtovú alebo príspevkovú organizáciu.

Podmienkou uloženia sankcie menších obecných prác je predchádzajúce prerokovanie s obcou, v územnom obvode ktorej sa majú menšie obecné práce vykonať. Účelom úpravy v odseku 6 je, aby správny orgán úzko spolupracoval s dotknutou obcou v súvislosti so zisťovaním možností konkrétnej obce zabezpečiť výkon sankcie vzhľadom na jej kapacity. Prerokovaním sa predíde situácii, kedy by správny orgán uložil sankciu a určil obec, v ktorej má byť vykonaná, avšak nebude v možnostiach obce výkon menších obecných prác zabezpečiť. V prípade, že v rámci prerokovania obec vyjadrí nesúhlas s menšími obecnými prácami vzhľadom na nemožnosť ich zabezpečenia v podmienkach obce, správny orgán má k dispozícii možnosť uloženia inej sankcie v zmysle zákona o priestupkoch, predovšetkým pokuty.

K bodom 5, 6, 10, 15, 18, 19, 20, 22, 24, 25, 28, 30, 35, 36, 39 (§ 13 ods. 1 a 2, § 19 ods. 3, § 21 ods. 2, § 24 ods. 2, § 26 ods. 2, § 27 ods. 2, § 28 ods. 2, § 32 ods. 2, § 35 ods. 2, § 42 ods. 2, § 45 ods. 2, § 46, § 47 ods. 2, § 47a ods. 4, § 48, § 49 ods. 2)

Navrhuje sa navýšenie pokút pri niektorých priestupkoch. Potreba zvýšenia pokút, ktoré možno uložiť za priestupky podľa zákona o priestupkoch, vychádzala predovšetkým z aplikačnej praxe. Navyšovanie pokút má viacero rovín:

- A. Zvyšovanie pokút v prípade priestupkov, ktoré majú stúpajúcu tendenciu,
- B. Zohľadnenie vývoja inflácie v prípade priestupkov, kde výšky pokút neboli zvyšované od roku 1990,
- C. Odstránenie nepomeru výšky pokuty pri všeobecných skutkových podstatách priestupkov na vybraných úsekoch oproti špeciálnym úpravám priestupkov v jednotlivých osobitných zákonoch,
- D. Odstránenie vnútorného nepomeru výšky pokút pri jednotlivých priestupkoch v rámci zákona o priestupkoch, vzhľadom na predchádzajúce legislatívne procesy, pri ktorých došlo k navyšovaniu pokút.

Cieľom zvýšenia pokút je predovšetkým zníženie počtu spáchaných priestupkov. Pri mnohých priestupkoch sú súčasné sadzby nedostatočné a častokrát je obvinenému uložená pokuta, ktorá vôbec neplní represívnu funkciu a v mnohých prípadoch pôsobí skôr ako „výsmech poškodenému“. Navrhovaným nastavením sadzieb sa bude pôsobiť na páchatel'ov, aby si uvedomili, že aj páchanie priestupku je protispoločenskou činnosťou, ktorú nie je možné tolerovať. Výška pokút pri mnohých priestupkoch nespĺňa výchovný, represívny a ani preventívny charakter sankcie, a práve na tieto priestupky je mierené navrhované zvýšenie horných sadzieb pokút.

Je nutné poukázať na to, že pri väčšine skutkových podstát dochádza k zvyšovaniu pokút prvýkrát od roku 1990. Ide napr. o priestupky podľa § 26 až § 28, § 42, § 45, § 48, § 49. V súčasnosti stanovená výška pokút je nepostačujúca a vzhľadom na neustále narastajúci index inflácie a s tým súvisiaci pokles hodnoty peňazí je zanedbateľná. Rovnako to platí aj pre všeobecnú pokutu podľa § 12 ods. 1 zákona o priestupkoch.

V posledných rokoch bol zákon o priestupkoch niekoľkokrát novelizovaný v súvislosti so zvyšovaním pokút pri priestupkoch, u ktorých si to vyžiadala aplikačná prax. Napr.:

- zákonom č. 166/2024 Z. z., ktorým sa novelizoval § 49 ods. 2 zákona o priestupkoch od 15.07.2024 (t. j. zvýšenie hornej hranice pokuty pri priestupku podľa § 49 ods. 1 písm. d) z 99 eur na 1 000 eur a pri priestupku podľa § 49 ods. 1 písm. e) z 200 eur na 1500 eur. V rozkaznom konaní do 500 eur.

- zákonom č. 387/2024 Z. z., ktorým sa novelizoval § 47 ods. 2 zákona o priestupkoch od 15.01.2025 (t.j. v § 47 ods. 1 písm. n) sa doplnila nová skutková podstata a zároveň v § 47 ods. 2 nová výška pokuty: do výšky 10 % z prepravovaných peňažných prostriedkov v hotovosti, v rozkaznom konaní do výšky 7 % z prepravovaných peňažných prostriedkov v hotovosti a v blokovom konaní do výšky 5 % z prepravovaných peňažných prostriedkov v hotovosti)

- zákonom č. 380/2024 Z. z., ktorým sa novelizoval § 50 ods. 3 a ods. 4 zákona o priestupkoch od 01.02.2025 (t.j. horná hranica z 331 eur na 1400 eur, v blokovom konaní do 500 eur a v rozkaznom konaní do 1000 eur. V prípade recidívy do 2000 eur, v rozkaznom konaní do 1500 eur).

Navrhovanou úpravou sa pokračuje vo zvyšovaní pokút pri ďalších priestupkoch, pri ktorých si to vyžaduje aplikačná prax.

Analýza priestupkov, ktorú interne spracováva Odbor všeobecnej vnútornej správy, sekcie verejnej správy Ministerstva vnútra SR na základe výstupov z odborov všeobecnej vnútornej správy okresných úradov prejednávajúcich priestupky ukázala, že páchanie priestupkov ako protispoločenskej činnosti je za posledné roky na vzostupe.

Za posledné roky stúplo predovšetkým páchanie priestupkov proti občianskemu spolunažívaniu podľa § 49 zákona o priestupkoch. Ďalej stúplo páchanie priestupkov proti majetku podľa § 50 zákona o priestupkoch, pričom je nutné uviesť, že tento vzostup je niekoľkoročný nielen po novele Trestného zákona od roku 2024. Takisto vzrástli priestupky proti poriadku v správe, napr. priestupky vyskytujúce sa na viacerých úsekoch správy.

K zvýšeniu pokút dochádza zároveň v niektorých prípadoch, napr. pri priestupkoch na úseku ochrany životného prostredia a priestupkoch na úseku pôdohospodárstva aj v nadväznosti na úpravu v osobitných zákonoch. V predmetných ustanoveniach sú obsiahnuté všeobecné skutkové podstaty na jednotlivých úsekoch, pričom osobitné zákony na týchto úsekoch (napr. zákon č. 79/2015 Z. z., zákon č. 543/2002 Z. z., a pod.) obsahujú rovnako úpravu priestupkov, pričom ide o špeciálnu úpravu vo vzťahu k zákonu o priestupkoch. Analýzou jednotlivých zákonov je nutné dôjsť k záveru, že sadzby v zákone o priestupkoch sú nepomerne nižšie oproti osobitným zákonom. Navrhovanou úpravou sa tento zásadný nepomer aspoň čiastočne zmierni.

K bodom 7, 23, 27, 33, 38, 43, 45, 47, 53, 54, 55, 61, 65, 72, 73, 79, 81, 83 [(§ 14 ods. 3, § 30 ods. 1 písm. h), a písm. i), § 42b, § 47a ods. 1 písm. c), § 49 ods. 1 písm. d), § 51, § 55 ods. 3, § 60 ods. 5 až 7, § 68 ods. 1, § 86 písm. c) a d), § 88aa ods. 1, poznámky pod čiarou k odkazom 3, 4a, 6, 7, 8aa, 9, 10, 15 a 17)]

Legislatívno-technické úpravy súvisiace so zmenami uskutočnenými týmto návrhom zákona, resp. odstránenie legislatívno – technických nedostatkov spôsobených v dôsledku predchádzajúcich legislatívnych procesov (najmä potreba úpravy vnútorných odkazov, aktualizácia, spresnenie alebo vypustenie poznámok pod čiarou).

K bodu 9 (§ 19 ods. 1)

Aktualizuje sa znenie tak, aby zodpovedalo špecifikám priestupkových konaní, v ktorých sú páchatelmi mladiství. Uvádzajú sa tie skutočnosti, ktoré je správny orgán povinný v konaní s mladistvým vziať na zreteľ, a to najmä vek, vyspelosť, osobné pomery mladistvého, a to tak, aby bola zabezpečená výchovná a preventívna funkcia konania o priestupku aj uloženej sankcie.

K bodu 11 (§ 19 ods. 5)

Osobitne sa upravuje postup správneho orgánu pri ukladaní sankcie menších obecných prác mladistvému páchatelovi. Rozsah menších obecných prác z časového hľadiska sa v prípade mladistvého znižuje na polovicu oproti rozsahu menších obecných prác, ktoré možno uložiť dospelému páchatelovi.

Zároveň sa ustanovuje, že menšie obecné práce nesmú ohrozovať zdravie, bezpečnosť alebo mravný vývoj mladistvého.

K bodu 12 (§ 20 ods. 2)

Úprava časového úseku, ktorá sa nezapočítava do prekluzívnej lehoty podľa odseku 1. Do plynutia lehoty na zánik zodpovednosti za priestupok sa nezapočítava doba, počas ktorej sa proti páchatelovi pre ten istý skutok viedlo trestné stíhanie. Na základe poznatkov z aplikačnej praxe je doterajšie vymedzenie doby, ktorá sa do prekluzívnej lehoty nezapočítava príliš široké, nakoľko ide o dobu, počas ktorej je vedené trestné stíhanie „vo veci“.

Do plynutia lehoty na zánik zodpovednosti sa tiež nezapočítava doba, po ktorú sa viedlo pre ten istý skutok konanie o proteste prokurátora podľa zákona o prokuratúre. Zároveň sa do

lehoty nezapočítava iná doba, ak tak ustanoví osobitný zákon. Navrhovaná úprava korešponduje s § 71 ods. 1 Správneho súdneho poriadku.

K bodu 13 [§ 21 ods. 1 písm. b)]

Precizuje sa vymedzenie „inej právnickej osoby“.

K bodom 14 a 37 [§ 21 ods. 1 písm. c) a § 49 ods. 1 písm. c)]

Navrhuje sa presunúť skutková podstata priestupku z § 49 ods. 1 písm. c) zákona o priestupkoch. Totožná skutková podstata je v súčasnosti zaradená medzi priestupky proti občianskemu spolunažívaniu. Z hľadiska objektu sa však javí ako vhodnejšie zaradenie medzi priestupky proti poriadku v správe, konkrétne medzi priestupky vyskytujúce sa na viacerých úsekoch správy. Objektom v tomto prípade nie je občianske spolunažívanie, ale poriadok vo verejnej správe a riadny chod orgánov štátnej správy, predpokladom ktorého je poskytovanie pravdivých a úplných údajov zo strany fyzických osôb. V ustanovení sa zároveň precizuje vymedzenie pojmu „organizácia“. V nadväznosti na doplnenie skutkovej podstaty do písmena c) je potrebné zmeniť označenie nasledujúcich písmen.

K bodom 16 a 17 [§ 22 ods. 1 písm. a) a písm. c)]

Vypúšťa sa skutková podstata priestupku, ktorého sa dopustí ten, kto ako vodič vozidla sa odmietne podrobiť vyšetreniu na zistenie požitia alkoholu alebo inej návykovej látky spôsobom ustanoveným osobitným predpisom, hoci by také vyšetrenie nebolo spojené s nebezpečenstvom pre jeho zdravie.

Aktuálna právna úprava umožňuje duálny postih fyzickej osoby, ktorá sa odmietne podrobiť vyšetreniu na zistenie návykovej látky vykonávanému spôsobom ustanoveným v osobitnom predpise, nakoľko v § 289 ods. 2 Trestného zákona je obsiahnutá skutková podstata trestného činu ohrozenia pod vplyvom návykovej látky, ktorej objektívna stránka je rovnaká, ako v prípade priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. a) zákona o priestupkoch.

Pre naplnenie zákonných znakov skutkovej podstaty trestného činu sa navyše vyžaduje aj splnenie ďalšej podmienky, a to aby osoba, ktorá sa odmietla podrobiť vyšetreniu na zistenie návykovej látky, vykonávala zamestnanie alebo inú činnosť, pri ktorých by mohol byť ohrozený život alebo zdravie ľudí alebo spôsobená značná škoda na majetku.

Podľa ustálenej súdnej judikatúry sa zamestnaním alebo činnosťou rozumie také zamestnanie alebo činnosť, ktorých bezpečný výkon vyžaduje sústredenú pozornosť a schopnosť správne vnímať a pohotovosť, pričom i menšie oslabenie týchto schopností vyvoláva možnosť ohrozenia chránených záujmov určitého rozsahu a intenzity (ohrozenie života alebo zdravia ľudí, t. j. viac osôb alebo možnosť vzniku značnej škody na majetku).

Subjektom trestného činu môže byť ktokoľvek, kto vykonáva také zamestnanie alebo činnosť, pri ktorej by mohol ohroziť život alebo zdravie ľudí alebo spôsobiť značnú škodu na majetku. Tieto definíčné znaky spĺňa tiež každý vodič, za ktorého sa podľa § 2 ods. 2 písm. v) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov považuje osoba, ktorá vedie vozidlo alebo osoba, ktorá vykonáva dohľad nad vozidlom, ktoré na jazdu využíva automatizovaný systém riadenia.

Vypustením právnej normy sa odstránia pochybnosti pri aplikácii príslušných právnych noriem a posilní sa právna istota, nakoľko bude zrejmé, že v prípade odmietnutia vodiča vozidla podrobiť sa vyšetreniu na zistenie požitia alkoholu alebo inej návykovej látky ide o trestný čin.

V nadväznosti na vypustenie predmetnej skutkovej podstaty priestupku sa vykonávajú v § 22 legislatívno-technické úpravy spočívajúce v presune skutkovej podstaty priestupku podľa písmena c) bod 1 do písmena a) a nové znenie písmena c) preberá skutkovú podstatu pôvodne v písmene c) bod 2.

K bodu 20 (§ 27)

Predmetné ustanovenie bolo prijaté ešte v roku 1992 a reflektovalo vtedajší právny stav, no dnes už nezodpovedá súčasným podmienkam. Priestupok zahŕňa tak hmotné ako aj nehmotné reprodukcie, čo je v súlade so zadaním zákonných reprodukcii napríklad aj podľa rozhodnutia ECB o nominálnych hodnotách, špecifikáciách, reprodukcii, výmene a sťahovaní eurobankoviek z obehu (ECB/2013/10). Zároveň sa upravuje názov celého paragrafu z dôvodu neexistencie „slovenskej meny“.

K bodu 21 [§ 28 ods. 1 písm. b) a c)]

Skutková podstata priestupku na úseku práce a sociálnych vecí podľa § 28 ods. 1 písm. b) sa rozširuje aj o narušenie výchovy dieťaťa zverného do ústavnej starostlivosti. Účelom navrhovanej zmeny je zabezpečenie zvýšenej ochrany detí aj v systéme ústavnej starostlivosti.

Zároveň sa zavádza nová skutková podstata priestupku na úseku práce a sociálnych vecí podľa § 28 ods. 1 písm. c), ktorej sa dopustí pachateľ tým, že marí výkon výchovného opatrenia uloženého orgánom sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately podľa zákona č. 305/2005 Z. z. alebo súdom podľa zákona č. 36/2005 Z. z. Navrhovaná úprava má za cieľ zlepšiť vynútiteľnosť plnenia povinností uložených orgánmi sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately, resp. súdom v rámci výchovných opatrení.

Zároveň sa navrhuje vypustenie priestupku na úseku práce a sociálnych vecí, ktorého sa osoba dopustí tým, že ako cudzinec je zamestnaná v Slovenskej republike bez pracovného povolenia, ak je také povolenie potrebné. Predmetný návrh reflektuje na duplicitnú úpravu obdobného priestupku podľa § 7 zákona č. 82/2005 Z. z. o nelegálnej práci a nelegálnom zamestnávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorého sa dopustí ten, kto vykonáva nelegálnu prácu.

K bodu 25 (§ 35)

Navrhuje sa vypustenie skutkových podstat priestupkov podľa § 35 ods. 1 písm. a) a e) z dôvodu ich duplicity so skutkovými podstatami priestupkov podľa osobitných predpisov.

Obdobný priestupok ako priestupok podľa § 35 ods. 1 písm. a) zákona o priestupkoch je upravený v § 38 ods. 1 písm. b) zákona č. 405/2011 Z. z. o rastlinolekárskej starostlivosti a o zmene zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 145/1995 Z. z. o správnych poplatkoch v znení neskorších predpisov.

V prípade priestupku podľa § 35 ods. 1 písm. e) zákona o priestupkoch sa duplicitná úprava nachádza v § 25 ods. 1 písm. e) a h) zákona č. 220/2004 Z. z. o ochrane a využívaní poľnohospodárskej pôdy a o zmene zákona č. 245/2003 Z. z. o integrovanej prevencii a kontrole znečisťovania životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

V nadväznosti na vyššie uvedené vypustenie dvoch skutkových podstat priestupkov je potrebné pristúpiť aj k zmene nadpisu § 35, a to na „Priestupky na úseku pôdohospodárstva“, nakoľko

obsahom navrhovaného ustanovenia je jedna skutková podstata priestupku, ktorá sa týka nielen poľnohospodárskej pôdy, ale pôdy vo všeobecnosti.

Skutková podstata priestupku na úseku pôdohospodárstva sa zároveň rozširuje na akúkoľvek neoprávnenú manipuláciu s látkami, ktoré môžu znečistiť pôdu, nielen skladovanie. Pojmy „pesticíd“ a „biocíd“ sa nahrádzajú pojmami v súlade s platnou legislatívou.

Z dôvodu navrhovaného vypustenia skutkových podstát priestupkov podľa písm. a) a e) a vzhľadom na vypustenie skutkových podstát priestupkov podľa písm. c), d) a f) v minulosti, vyvstala potreba úpravy odseku 2. Zároveň sa v odseku 2 navrhuje zvýšenie pokút.

K bodu 26 (§ 42a)

Navrhuje sa vypustenie priestupku na úseku práva na prístup k informáciám podľa § 42a zákona o priestupkoch. Predmetný návrh reflektuje duplicitnú úpravu obdobného priestupku upraveného v ustanovení § 21a zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov.

K bodu 29 [§ 47 ods. 1 písm. ch) a i)]

Aplikačná prax poukázala na potrebu riešenia právnej konzekvencie za porušenie zákazu nosenia rovnošaty príslušníka obecnej polície inou osobou ako príslušníkom obecnej polície. Tento zákaz je ustanovený v zákone o obecnej polícii, avšak bez nadväzujúcej úpravy príslušnej skutkovej podstaty priestupku a možného postihu. Ustanovenie rovnako reflektuje zákaz používať označenie a rovnošatu vo vzťahu k žandárskemu zboru, čo vyplýva z príslušných ustanovení zákona č. 150/2025 Z. z. o niektorých opatreniach na zvýšenie odolnosti Slovenskej republiky v oblasti obrany a bezpečnosti, o brannej povinnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vzhľadom na predmet úpravy priestupkov proti verejnému poriadku vo vzťahu k doteraz ustanoveným zákazom používania služobných rovnošiát Policajného zboru a príslušníkov finančnej správy sa obdobne ustanovuje nová skutková podstata porušenia zákazu používať rovnošatu ďalších vymedzených príslušníkov.

V rámci novelizačného bodu sa zároveň reflektuje zmeny právnej úpravy na úseku finančnej správy. Aktuálne platná formulácia skutkovej podstaty priestupku proti verejnému poriadku podľa § 47 ods. 1 písm. i) nezodpovedá platnému právnemu stavu.

Mení sa súčasný pojem „colník“ na „príslušník finančnej správy“. Táto úprava reflektuje ustanovenie § 316 ods. 2 zákona č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, podľa ktorého, ak sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch používa pojem „colník“ vo všetkých tvaroch, rozumie sa tým „príslušník finančnej správy“ v príslušnom tvare.

Ďalej navrhovaná úprava mení súčasný pojem „colná správa“ na „finančná správa“. Podľa § 9 ods. 2 zákona č. 333/2011 Z. z. o orgánoch štátnej správy v oblasti daní, poplatkov a colníctva v znení neskorších predpisov, ak sa vo všeobecne záväzných právnych predpisoch používajú pojmy „daňová správa“, „daňové orgány“ alebo „colná správa“ vo všetkých tvaroch, rozumie sa tým „finančná správa“ v príslušnom tvare. Zákon č. 333/2011 Z. z. bol zrušený zákonom č. 35/2019 Z. z., vrátane ustanovenia, ktorým sa nahrádzajú vyššie uvedené pojmy pojmom „finančná správa“ v celom právnom poriadku, čím vznikla určitá neistota. V záujme

jednoznačnosti a právnej istoty sa navrhuje úprava skutkovej podstaty priestupku v intenciách pojmov v oblasti finančnej správy.

V súvislosti s navrhovanými zmenami sa navrhuje aj úprava odkazu na ustanovenia osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 35/2019 Z. z. o finančnej správe a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

K bodu 31 [§ 47a ods. 1 písm. a)]

Predmetnou úpravou dôjde k bližšiemu zosúladeniu vymedzenia extrémistického materiálu v tomto ustanovení, s vymedzením uvedeným v ustanovení § 130 ods. 7 písm. a), písm. b) Trestného zákona. Po novom bude zrejmé, že prívlastok „ktoré smerujú k potláčaniu základných ľudských práv a slobôd“ sa vzťahuje na skupiny a hnutia.

K bodu 32 [§ 47a ods. 1 písm. b)]

Navrhuje sa, aby boli protiprávnymi (a tým aj postihnutelnými) útoky proti skupinám osôb alebo jednotlivcom aj pre ich inú príslušnosť, než len tie, ktoré boli v tejto skutkovej podstate vymedzené doteraz. Vymedzenie vychádza z ustanovení § 140 písm. e) Trestného zákona, § 423 Trestného zákona a § 424 Trestného zákona.

K bodu 34 (§ 47a ods. 2)

Touto úpravou sa umožňuje použitie inak zakázaného vyhotovenia na spoločensky prospešné účely.

K bodu 40 a 41 [§ 50 ods. 1 písm. d) a písm. e)]

Navrhuje sa vložiť v rámci objektívnej stránky skutkovej podstaty priestupku proti majetku ako spôsob konania „zničenie vecí“ v záujme jednoznačného vymedzenia a odlíšenia od „poškodenia vecí“.

K bodu 42 (§ 50 ods. 4)

Návrh reflektuje na poznatky z aplikačnej praxe. V § 50 ods. 4 sa možnosť uloženia pokuty v prípade recidívy nahrádza formuláciou „uloží sa“. V prípade opakovaného spáchania priestupku podľa § 50 ods. 1 alebo 2 je tak správny orgán povinný ukladať pokuty s hornými hranicami sadzby podľa § 50 ods. 4. Zároveň sa dopĺňa možnosť uloženia pokuty v blokovom konaní vo výške do 1000 Eur.

K bodu 44 (§ 52 ods. 1)

Legislatívna úprava z dôvodu prijatia zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorým boli obvodné úrady zrušené a nahradené okresnými úradmi.

K bodu 46 [§ 58 ods. 3 písm. b)]

Pôsobnosť orgánov Vojenskej polície objasňovať priestupky sa rozširuje aj na priestupky proti majetku štátu v správe alebo užívaní Vojenskej polície, Vojenského spravodajstva, rozpočtovej organizácie, príspevkovej organizácie alebo štátneho podniku, ktorých zriaďovateľom alebo zakladateľom je Ministerstvo obrany Slovenskej republiky.

K bodu 48 [§ 58 ods. 4 písm. a)]

Navrhuje sa rozšíriť okruh priestupkov na úseku ochrany pred alkoholizmom a inými toxikomániami, ktoré objasňujú orgány Policajného zboru. Navrhovaná úprava vychádza z aplikačnej praxe a smeruje k čo najefektívnejšiemu objasňovaniu predmetných priestupkov. Orgány Policajného zboru podľa účinnej právnej úpravy už dnes objasňujú niektoré priestupky na predmetnom úseku, a to konkrétne priestupky podľa § 30 ods. 1 písm. d) až h) zákona o priestupkoch. Navrhuje sa rozšírenie aj na ostatné skutkové podstaty priestupkov na predmetnom úseku.

K bodu 49 [§ 58 ods. 4 písm. b)]

Navrhované vypustenie kategórie devízových priestupkov z kategórie priestupkov, ktoré objasňujú orgány Policajného zboru, vychádza z toho, že devízové priestupky boli vypustené zo zákona č. 202/1995 Z. z. Devízový zákon a zákon, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov zákonom č. 602/2003 Z. z. s účinnosťou od 1. januára 2004. Konanie, ktoré bolo dovtedy protiprávnym a napĺňalo znaky skutkovej podstaty devízového priestupku, už nie je protiprávnym konaním ani porušením devízových predpisov. Predmetné ustanovenie je preto v časti týkajúcej sa devízových priestupkov obsolétne.

Zároveň sa medzi priestupky, ktoré objasňujú orgány Policajného zboru dopĺňajú priestupky na úseku správy štátnych hraníc podľa zákona č. 298/1999 Z. z. o správe štátnych hraníc v znení neskorších predpisov. Prijatím zákona č. 298/1999 Z. z. s účinnosťou od 1. decembra 1999 bol zrušený § 44 zákona o priestupkoch (Priestupky na úseku ochrany a správy štátnych hraníc). V § 58 ods. 4 písm. a) zákona o priestupkoch, podľa ktorého priestupky na úseku ochrany a správy štátnych hraníc objasňujú orgány Policajného zboru, však naďalej ostal odkaz na zrušený § 44. Je preto potrebné odstrániť tento legislatívny nedostatok a jednoznačne vymedziť, že priestupky na úseku správy štátnych hraníc objasňujú orgány Policajného zboru.

K bodom 50 a 51 [§ 60 ods. 1 písm. a) a § 60 ods. 2]

Návrh smeruje k tomu, aby nebol zástupca orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately automaticky alternatívou k účasti osôb zodpovedných za výchovu a starostlivosť o dieťa alebo mladistvého pri podaní vysvetlenia k objasneniu priestupku. Na základe poznatkov z aplikačnej praxe sa navrhuje, aby orgán oprávnený objasňovať priestupky, v prípade, ak chce požadovať vysvetlenie od maloletých, resp. mladistvých osôb, sa v prvom rade snažil zabezpečiť účasť zákonného zástupcu alebo fyzickej osoby, ktorá sa osobne stará o maloletého alebo mladistvého na základe rozhodnutia podľa osobitných predpisov alebo zástupcu zariadenia, v ktorom je maloletý alebo mladistvý umiestnený na základe rozhodnutia súdu podľa osobitných predpisov. Až v prípade, že nemožno zabezpečiť účasť vyššie uvedených osôb, predmetný úkon možno vykonať v prítomnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

K bodu 51 (§ 60 ods. 3)

Navrhované znenie umožňuje orgánom Policajného zboru v rámci objasňovania priestupku zverejniť osobné údaje zachytené prostredníctvom zvukového, obrazovo-zvukového alebo obrazového záznamu za účelom zistenia totožnosti osoby podozrivej zo spáchania priestupku. V súčasnosti v súlade s § 69e zákona NR SR č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov je Policajný zbor oprávnený zverejňovať osobné údaje v rozsahu nevyhnutnom na plnenie úloh Policajného zboru na účely trestného konania alebo pri pátraní

po osobách. Prax ukázala, že využitie masovokomunikačných prostriedkov a sociálnych sietí v týchto prípadoch má svoje opodstatnenie a napomáha objasňovaniu trestnej činnosti a pri pátraní po osobách. Je potrebné umožniť aj orgánom objasňujúcim priestupky využívať tieto možnosti na účely zistenia totožnosti osoby podozrivej zo spáchania priestupku.

Zverejňovanie osobných údajov zachytených obrazovým, zvukovým alebo obrazovo-zvukovým záznamom na účel zistenia totožnosti osoby podozrivej zo spáchania priestupku proti verejnému poriadku, priestupku proti občianskemu spolunažívaniu, priestupku proti majetku, priestupku extrémizmu a priestupku diváckeho násilia je spracúvanie osobných údajov vo verejnom záujme.

Pri zverejnení osobných údajov je potrebné stále posudzovať podmienku nevyhnutnosti. Ak bude totožnosť osoby podozrivej zo spáchania priestupku zistená pred dobou 30 dní od prvého zverejnenia záznamu, orgán Policajného zboru odstráni zverejnený záznam aj pred touto lehotou.

Orgán Policajného zboru musí pri zverejnení záznamu prihliadať, či zverejnenie záznamu nebude mať nepriaznivé následky na práva a slobodách iných. Ak záznam obsahuje osobné údaje aj iných osôb ako podozrivej osoby, orgán Policajného zboru pred zverejnením záznamu osobné údaje iných osôb anonymizuje.

Pred zverejnením záznamu s osobnými údajmi je orgán Policajného zboru povinný prihliadať na povinnosti, ktoré mu vyplývajú z Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/679 z 27. apríla 2016 o ochrane fyzických osôb pri spracúvaní osobných údajov a o voľnom pohybe takýchto údajov, ktorým sa zrušuje smernica 95/46/ES (všeobecné nariadenie o ochrane údajov) (Ú. v. EÚ L 119, 4.5.2016), zákona č. 18/2018 Z. z. o ochrane osobných údajov a to najmä, či poskytovateľ miesta alebo platforma, na ktorej sú osobné údaje zverejnené poskytuje primerané dostatočné záruky v rozsahu dostatočných primeraných technických a organizačných opatrení tak, aby spracúvanie osobných údajov spĺňalo požiadavky podľa tohto nariadenia a zákona č. 18/2018 Z. z. V prípade, ak sa osobné údaje zverejňujú u poskytovateľa miesta alebo na platforme, ktorej prevádzkovateľ je usídlený v tretej krajine, pred zverejnením videa je orgán Policajného zboru povinný posúdiť, či sú pre takéto spracúvanie osobných údajov splnené podmienky podľa kapitoly V nariadenia resp. tretej časti štvrtej hlavy zákona č. 18/2018 Z. z., ktoré sa týkajú prenosov osobných údajov do tretích krajín alebo medzinárodným organizáciám.

Účelom vedenia evidencie o zverejnených záznamoch je dodatočná záruka, ktorá má prispieť k dodržiavaniu lehoty zverejňovania len na to, čo je prísne nevyhnutné. Táto evidencia môže slúžiť ako dôkaz v konaní o ochrane osobných údajov na preverenie dodržania lehoty zverejnenia.

K bodu 52 [§ 60 ods. 5 písm. b)]

Za písmeno a) sa navrhuje vložiť písmeno b) v novom znení, ktoré rozširuje dôvody, kedy orgán oprávnený objasňovať priestupky odloží vec záznamom. Ustanovenie sa navrhuje z dôvodu jeho vyžiadania aplikačnou praxou. Podľa súčasného znenia zákona o priestupkoch, orgány oprávnené objasňovať priestupok odložia vec záznamom len v prípade, ak nie je podozrenie z priestupku alebo priestupok nemožno prejednať. Priestupok nemožno prejednať len z dôvodu, ak od jeho spáchania uplynuli dva roky alebo sa na priestupok vzťahuje amnestia. Orgány oprávnené objasňovať priestupok sú povinné spísať správu o výsledku objasňovania a predložiť ju príslušnému správne orgánu na prejednanie priestupku aj v prípade, ak osoba požíva výsady a imunity podľa medzinárodného práva alebo podľa zákona, alebo v čase spáchania

priestupku nedovŕšila štrnásť rok svojho veku alebo trpela duševnou poruchou, pre ktorú nemohla rozpoznať, že svojím konaním porušuje alebo ohrozuje záujem chránený zákonom, alebo nemohla ovládať svoje konanie, alebo zomrela pred začatím konania, hoci je zrejmé, že správny orgán bude musieť odložiť vec pred začatím konania v zmysle § 66 ods. 1 zákona o priestupkoch bez toho, aby začal konanie o priestupku a vydal rozhodnutie. Tým dochádza k zbytočným byrokratickým úkonom, a to tak na strane orgánu oprávneného objasňovať priestupky, ako aj na strane správneho orgánu, ktorý následne musí vec odložiť. Umožnením odloženia veci záznamom priamo orgánom oprávneným objasňovať priestupky dôjde k výraznej časovej úspore a k hospodárnosti konania.

K bodu 56 [(§ 66 ods. 1 písm. c)]

Pôvodné znenie ustanovenia § 66 ods. 1 písm. c) stanovuje ako dôvod na nezačatie konania, že osoba zomrela pred začatím konania. Toto znenie však nezohľadňuje prípady právne relevantnej smrti, keď fyzická osoba nebola fyzicky nájdená mŕtva, ale bola vyhlásená za mŕtvu. Rozhodnutie súdu o vyhlásení za mŕtveho má rovnaké právne účinky ako úmrtie. Doplnením slovného spojenia „alebo bola vyhlásená za mŕtvu“ sa ustanovenie zosúladí s platnou právnou úpravou civilného práva aj správneho konania a odstraňuje sa aplikačná medzera, ktorá by mohla viesť k formálnemu začatiu a vedeniu konania proti osobe, ktorá je z právneho hľadiska mŕtva.

K bodu 57 (§ 66 ods. 3)

Navrhovanou úpravou sa rozširuje okruh subjektov, ktoré sa upovedomujú o odložení veci. Okrem poškodeného sa o odložení veci upovedomí aj oznamovateľ.

K bodu 58 (§ 67 ods. 2)

Precizuje sa znenie ustanovenia tak, aby zodpovedalo správne mu označeniu všetkých subjektov, ktoré sú spôsobilé oznámiť alebo postúpiť správne mu orgánu informácie, ktoré sú podkladom pre začatie konania o priestupku.

K bodu 59 (§ 67 ods. 3)

Účinná právna úprava ukladá správne mu orgánu povinnosť v prípade, ak vec neodloží alebo nezistí dôvod pre postúpenie veci inému orgánu, začať konanie o priestupku bezodkladne, najneskôr do 30 dní od predloženia veci. V praxi správnych orgánov nastávajú situácie, kedy správny orgán po predložení veci zistí, že objasňovanie nebolo v danom prípade vykonané dostatočným spôsobom a vec následne vráti orgánu, ktorý vykonal objasňovanie, za účelom „doobjasnenia“ v súlade so znením § 58 ods. 2 druhá veta zákona o priestupkoch. Vzhľadom na uvedené vyvstala potreba doplnenia ustanovenia § 67 odsek 3 o prípady, v ktorých správny orgán koná zákonným postupom vymedzeným v § 58 odsek 2 druhá veta.

K bodu 60 (§ 67 ods. 4)

Precizovanie ustanovenia. Správne mu orgánu sa ukladá, aby do 30 dní od doručenia písomnej žiadosti upovedomil oznamovateľa o urobených opatreniach. Týmto sa zároveň zvyhodňuje postavenie oznamovateľa, keďže kedykoľvek v priebehu konania môže prostredníctvom písomnej žiadosti požiadať správny orgán o poskytnutie informácie o urobených opatreniach (podľa doterajšej právnej úpravy sa lehota počítala od okamihu oznámenia priestupku oznamovateľom).

K bodu 62 (§ 68 ods. 3)

Precizovanie vymedzenia pojmu blízka osoba na účely zákona o priestupkoch na základe poznatkov z aplikačnej praxe.

K bodu 63 (§ 70 ods. 2)

Navrhovaná úprava predstavuje zavedenie koncentračnej zásady vo vzťahu k poškodenému a uplatňovaniu jeho nároku na náhradu škody. Vymedzuje sa moment, do kedy možno uplatniť nárok na náhradu škody, okrem prípadov, v ktorých sa osoba, ktorej vznikla majetková škoda, vzdala nároku na náhradu škody už skôr.

K bodu 64 [§ 71 písm. a)]

Zbor národnej bezpečnosti bol zriadený zákonom č. 40/1974 Zb. o Zbore národnej bezpečnosti. Zákon č. 40/1974 Zb. bol následne zrušený zákonom č. 333/1991 Zb. o Federálnom policajnom zbore a Zbore hradnej polície, ktorým sa zriadili Federálny policajný zbor a Zbor hradnej polície. Ďalej bol zákon č. 333/1991 Zb. zrušený zákonom NR SR č. 171/1993 Z. z. o Policajnom zbore v znení neskorších predpisov.

V nadväznosti na uvedené je potrebné predmetné ustanovenie novelizovať a nahradiť pojem „Zbor národnej bezpečnosti“, nakoľko už neexistuje. V zmysle § 10 ods. 1 Trestného poriadku orgánmi činnými v trestnom konaní sú prokurátor a policajt. Navrhuje sa preto upraviť § 71 písm. a) tak, že v prípade, ak skutočnosti nasvedčujú, že ide o trestný čin, správny orgán vec postúpi orgánu činnému v trestnom konaní.

K bodu 66 [§ 76 ods. 1 písm. i)]

Právny poriadok rozlišuje dva prípady majúce za následok stratu spôsobilosti fyzickej osoby na práva a povinnosti, a to smrť a vyhlásenie za mŕtveho. Súčasná právna úprava pozná ako dôvod zastavenia konania o priestupku smrť obvineného. V praxi nastávajú situácie, kedy smrť fyzickej osoby nemožno preukázať zákonom predpísaným spôsobom alebo ide o nezvestnú osobu. Ak súd zistí smrť fyzickej osoby inak, vyhlási ju za mŕtvu. Rovnako súd vyhlási za mŕtvu nezvestnú fyzickú osobu, ak so zreteľom na všetky okolnosti možno usúdiť, že už nežije (§ 7 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník). Z uvedeného dôvodu vznikla potreba doplnenia dôvodu zastavenia konania pre prípad vyhlásenia obvineného z priestupku za mŕtveho.

K bodu 67 [§ 76 ods. 1 písm. m)]

Potreba doplnenia dôvodu zastavenia konania pre prípad úmrtia navrhovateľa alebo vyhlásenia navrhovateľa za mŕtveho vyvstala na základe opakujúcich sa problémov v praxi. Ide o situácie pri tzv. návrhových priestupkoch, pri ktorých správny orgán začne konanie na podklade návrhu navrhovateľa. Doterajšia právna úprava upravuje možnosť zastavenia konania iba v prípade smrti obvineného, avšak nerieši situáciu spomenutých návrhových priestupkov, v ktorých je ďalším účastníkom konania, popri obvinenom, aj navrhovateľ. V súčasnosti teda zákon o priestupkoch neumožňuje správnomu orgánu zastaviť konanie o priestupku z dôvodu, že navrhovateľ zomrel alebo bol vyhlásený za mŕtveho. V takýchto prípadoch je správny orgán nútený zostať nečinný a čakať do uplynutia prekluzívnej lehoty a konanie o priestupku následne zastaviť podľa § 76 ods. 1 písm. f) z dôvodu, že zodpovednosť za priestupok zanikla.

K bodu 68 (§ 77)

V súvislosti s nahradením odkazu na § 70 ods. 2 na odkaz § 70 ods. 3 ide o legislatívno-technickú zmenu nadväzujúcu na novelizačný bod 58. Zároveň sa ustanovujú ďalšie náležitosti výroku rozhodnutia o priestupku v prípade, že je súčasťou rozhodnutia o priestupku uloženie sankcie menších obecných prác.

K bodu 69 (§ 79 ods. 1)

Navrhované znenie upravuje osobitný prístup k maloletým osobám v súvislosti s ukladaním povinnosti uhradiť trovy priestupkového konania, či už mladistvému páchatelovi, alebo maloletej osobe, ktorá podala návrh na prejednanie priestupku. Navrhuje sa, aby v prípade týchto osôb sa výška paušálnej sumy trov konania ustanovená vo vyhláske Ministerstva vnútra Slovenskej republiky č. 411/2006 Z. z., ktorou sa ustanovuje paušálna suma trov konania o priestupku v znení neskorších predpisov, znížila na polovicu. Zároveň sa navrhuje vylúčiť z okruhu subjektov, ktorým sa ukladá povinnosť uhradiť trovy konania, navrhovateľov na prejednanie priestupku podľa § 22 ods. 1 písm. g) zákona o priestupkoch. Priestupok podľa § 22 ods. 1 písm. g) sa prejednáva z úradnej povinnosti, okrem prípadu, kedy je poškodenou osobou blízka osoba vo vzťahu k páchatelovi. To znamená, že ak poškodená osoba nie je osobou blízkou páchatelovi, povinnosť uhradiť trovy konania jej nemôže byť uložená. Pri blízkych osobách, ktoré podávajú návrh na prejednanie priestupku, správny orgán povinnosť uhradiť trovy uloží v zákonom predvídaných prípadoch. Ide o neodôvodnený rozdiel v prístupe k vyššie uvedeným dvom skupinám poškodených osôb.

K bodom 70 a 74 [§ 86 ods. 1 písm. a) a f)]

Účelom navrhovanej zmeny je odstránenie duplicity úpravy v súvislosti s § 84 ods. 4 zákona o priestupkoch, podľa ktorého sú v blokovom konaní oprávnené ukladať pokuty správne orgány, v ktorých pôsobnosti je prejednanie priestupkov, osoby nimi poverené, orgány ustanovené týmto zákonom a orgány ustanovené iným zákonom. Vzhľadom na formuláciu predmetného ustanovenia, ktoré priamo pripúšťa, aby osobitné zákony ustanovovali orgány oprávnené prejednávať priestupky v blokovom konaní, úprava v § 86 písm. a) je v časti „alebo ďalšie priestupky, ak tak ustanoví osobitný zákon“ nadbytočná. Rovnako je tomu tak v prípade účinného znenia § 86 písm. f) . Pôsobnosť colných orgánov ukladať v blokovom konaní pokuty vyplýva priamo z osobitných zákonov.

K bodu 71 [§ 86 písm. b)]

Navrhovaná zmena reflektuje na skutočnosť, že osobitná časť zákona o priestupkoch neobsahuje samostatnú skutkovú podstatu „priestupku porušenia všeobecne záväzného nariadenia obce“. Porušením všeobecne záväzného nariadenia obce môže byť naplnená objektívna stránka skutkovej podstaty priestupku podľa § 46 alebo § 48 zákona o priestupkoch. Uvedené priestupky sú priamo citované v písmene b), a preto je potrebné z hľadiska jednoznačnosti a presnosti právnej normy vypustiť predmetné slová.

K bodu 75 [§ 86 ods. 1 písm. g)]

Rozširuje sa okruh priestupkov, ktoré môžu prejednávať orgány Vojenskej polície o priestupky proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky, priestupky proti verejnému poriadku, priestupky proti občianskemu spolunažívaniu a priestupky proti majetku v rámci pôsobnosti Vojenskej polície vo vzťahu k vojakom v zálohe a vojakom mimoriadnej služby v čase výcviku, pravidelného cvičenia, povolania na plnenie úloh ozbrojených síl SR alebo nariadenia výkonu

mimoriadnej služby. Zároveň orgány Vojenskej polície budú oprávnené prejednávať v blokovom konaní vyššie uvedené priestupky spáchané osobami v rámci miestnej pôsobnosti Vojenskej polície v priestoroch Ministerstva obrany SR, ozbrojených síl a ďalších objektov vymedzených v právnej norme. V prípade priestupkov proti majetku, ak ide o majetok štátu v správe Ministerstva obrany SR a ďalších subjektov v rámci rezortu obrany, orgány Vojenskej polície ich budú môcť prejednávať v blokovom konaní bez ohľadu na to, či k ich spáchaniu došlo vo vojenských objektoch, resp. priestoroch a bez ohľadu na osobu páchatel'a. Úprava vychádza z poznatkov z činnosti orgánov Vojenskej polície.

K bodu 76 (§ 87 ods. 1)

V aplikačnej praxi vznikajú pochybnosti, aký druh sankcie možno uložiť v rozkaznom konaní. Existujú názory, že vzhľadom na odkaz na ustanovenie § 13 ods. 2 možno v rozkaznom konaní uložiť výlučne pokutu. Uvedený výklad však nie je správny a v rozkaznom konaní možno okrem pokuty uložiť aj iné druhy sankcií podľa § 11 ods. 1. V záujme odstránenia týchto pochybností je nutné odstrániť odkaz na § 13 ods. 2.

K bodu 77 (§ 88a)

Vzhľadom na návrh rozšírenia okruhu sankcií, ktoré možno uložiť v konaní o priestupku o novú sankciu menších obecných prác, sa navrhuje vypustiť § 88a spočívajúci vo výkone rozhodnutia o pokute prostredníctvom verejnoprospešných prác. Zavedenie sankcie menších obecných prác spočívajúcej vo vykonaní prác v prospech obce sa javí ako efektívnejší a flexibilnejší nástroj v rámci sankčného mechanizmu ako výkon rozhodnutia formou verejnoprospešných prác v zmysle § 88a zákona o priestupkoch.

K bodu 79 (§ 88b)

V navrhovanom ustanovení sa upravujú podrobnosti týkajúce sa výkonu sankcie menších obecných prác. Páchatel'ovi sa ukladá povinnosť dostaviť sa v lehote stanovenej v rozhodnutí o priestupku na obecný úrad obce.. Na druhej strane sa obci sa ukladá povinnosť zabezpečiť pre páchatel'a výkon menších obecných prác v uloženom rozsahu. Zároveň sa upravujú vzťahy a komunikácia medzi správnym orgánom, ktorý sankciu uložil, obcou, u ktorej sa majú menšie obecné práce vykonať a páchatel'om, v záujme čo najefektívnejšieho výkonu predmetnej sankcie.

Správny orgán po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia o priestupku oznámi uloženie sankcie obci, u ktorej sa majú menšie obecné práce vykonať. Náležitosti oznámenia sú upravené v odseku 2. V prípade, že je správny orgán, ktorý sankciu menších obecných prác uložil, zároveň obcou, v územnom obvode ktorej majú byť vykonané, oznamovacie povinnosti voči správne mu orgánu odpadajú.

Správne mu orgánu dáva možnosť v odôvodnených prípadoch na základe žiadosti páchatel'a (v prípade mladistvého aj zákonného zástupcu, fyzickej osoby, ktorá sa osobne stará o mladistvého na základe rozhodnutia podľa osobitného predpisu, zástupca zariadenia, v ktorom je mladistvý umiestnený na základe rozhodnutia súdu alebo orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately) upustiť od výkonu menších obecných prác alebo ich zvyšku. Takýmto odôvodneným prípadom je zmena zdravotného stavu, ktorú si páchatel' úmyselne neprivilodil v priebehu výkonu sankcie, ale môže ísť aj o iný závažný dôvod, pre ktorý nemôže páchatel' menšie obecné práce vykonať. Posúdenie týchto dôvodov je na správne mu orgáne.

Rozhodnutie o upustení sa doručuje páchatel'ovi (v prípade mladistvého páchatel'a aj orgánu sociálnoprávnej ochrany a kurately) a obci, v ktorej mal páchatel' menšie obecné práce vykonať. Dňom doručenia rozhodnutia o upustení páchatel'ovi sa má za to, že menšie obecné práce boli vykonané. Rozhodnutie o upustení obsahuje štandardne výrok a odôvodnenie a zákon explicitne vylučuje podanie opravného prostriedku voči nemu, keďže ide o typ rozhodnutia v prospech osoby, voči ktorej sa vydáva.

Za účelom kontroly vykonania sankcie v uloženom rozsahu správnym orgánom sa ukladá obci, u ktorej boli menšie obecné práce vykonávané, bezodkladne, najneskôr do jedného roka od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o priestupku, oznámiť správnomu orgánu ukončenie menších obecných prác a predložiť správu o ich priebehu. V prípade mladistvého páchatel'a správny orgán následne zašle správu o priebehu orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately.

Obec, jej rozpočtová alebo príspevková organizácia je oprávnená spracúvať osobné údaje páchatel'a bez jeho súhlasu, pričom sa určuje rozsah osobných údajov a účel, na ktorý sa majú spracúvať.

Zároveň sa upravujú pracovnoprávne aspekty a povaha vzťahu medzi páchatel'om a obcou v súvislosti s výkonom menších obecných prác, ako aj bezpečnosť a zdravie pri práci.

Explicitne sa ustanovuje, že z hľadiska zodpovednosti za škodu sa výkon menších obecných prác nepovažuje za výkon pracovných úloh a ak dôjde k úrazu, tento sa nebude považovať za pracovný úraz. Náprava v prípade vzniku škody, ktorá by nastala poškodením zdravia, sa bude riešiť nie právnymi prostriedkami pracovného práva, ale prostriedkami občianskoprávneho charakteru.

Ustanovuje sa, že náklady súvisiace s výkonom menších obecných prác znáša samotný páchatel', okrem pracovných pomôcok a prostriedkov potrebných na výkon práce. Tie znáša obec, resp. jej rozpočtová alebo príspevková organizácia, u ktorej sa menšie obecné práce vykonávajú.

K bodu 80 (§ 89a ods. 7)

Navrhovaná zmena sa týka vymedzenia začiatku plynutia päťročnej lehoty pre orgán, ktorý vedie evidenciu priestupkov, po uplynutí ktorej likviduje údaje z evidencie. Podľa účinného znenia platí, že údaje z evidencie priestupkov sa likvidujú po uplynutí piatich rokov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia o priestupku alebo od zaplatenia pokuty v blokovanom konaní, ak osobitný zákon neustanovuje inak. V súčasnosti existuje disproporčný prístup pri likvidácii údajov o priestupkoch medzi prípadom, kedy bola pokuta uložená v blokovanom konaní a v neskrátenom konaní. Zatiaľ čo v prvom prípade je rozhodujúci moment pre začatie plynutia lehoty zaplatenie pokuty, v druhom je to právoplatnosť rozhodnutia o priestupku. V praxi sa vyskytujú situácie, kedy napríklad priestupok riešený v blokovanom konaní pokutou, ktorá nebola zaplatená, sa v systéme uchová, ale údaje o priestupku, kde bola v rozhodnutí o priestupku uložená pokuta, ktorá nebola zaplatená, sa po piatich rokoch od nadobudnutia právoplatnosti likvidujú. Navrhovanou úpravou sa preto zmení rozhodujúci moment pre začiatok počítania lehoty v prípade pokuty uloženej v blokovanom konaní, a teda lehota sa bude počítat' od uloženia pokuty v blokovanom konaní.

K bodu 82 (§ 92 ods. 1)

Precizuje sa okruh subjektov, ktoré sú oprávnené podať návrh na upustenie od výkonu zvyšku zákazu činnosti v prípade mladistvého páchatel'a. Ide o totožný okruh subjektov ako v prípade podania návrhu na upustenie od výkonu menších obecných prác alebo ich zvyšku.

K čl. II

V súvislosti so zavedením novej sankcie menších obecných prác, ktorú možno uložiť v rozhodnutí o priestupku, sa zavádza do Trestného zákona nová skutková podstata trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia. Ide o právny prostriedok na zabezpečenie vymožiteľnosti sankcie menších obecných prác uloženej v rámci konania o priestupku. Trestného činu marenia výkonu úradného rozhodnutia sa dopustí ten, kto sa bez vážneho dôvodu nedostaví na výkon menších obecných prác alebo svojím konaním, alebo opomenutím zámerne znemožní ich vykonanie.

Sankcia menších obecných prác predstavuje restoratívny nástroj, ktorý umožňuje pracovať s páchatel'mi priestupkov, a zároveň pôsobiť na páchatel'ov výchovne a preventívne. Je potrebné si uvedomiť, že v mnohých prípadoch môže ísť o potencionálnych páchatel'ov trestných činov, a preto je žiadúce s týmito osobami pracovať ešte v čase, keď ich protiprávna činnosť dosiahla „iba“ úroveň priestupkov. V prípade, že títo páchatelia už v tomto štádiu nie sú schopní s pokorou vykonať sankciu menších obecných prác, je na mieste, aby ich prevýchova nadobudla vyšší stupeň a mohli byť na nich použité účinnejšie nástroje trestného práva. Hrozba možného trestnoprávneho postihu v prípade nevykonania sankcie zároveň bude mať pozitívny vplyv na prístup páchatel'ov k vykonaniu uloženej sankcie menších obecných prác.

K čl. III

Zavádza sa nová skutková podstata priestupku, ktorý budú prejednávať obce. Navrhovaná úprava vychádza z poznatkov zástupcov miest a obcí. Obce sa aktuálne často stretávajú s prípadmi, kedy obyvatelia neudržiavajú svoje pozemky, nechávajú ich zarásť náletovými drevinami, čím dochádza k celkovému narušeniu prostredia. Obce de lege lata nemajú žiadny právny nástroj ako uvedené situácie riešiť a fyzické osoby donútiť k tomu, aby udržiavali svoje pozemky v riadnom estetickom stave. Súčasný právny stav je taký, že za uvedené konanie umožňuje zákon postihnúť len právnické osoby alebo fyzické osoby podnikateľov (správny delikt podľa § 27b ods. 1 písm. b) zákona o obecnom zriadení). Tento problém začína byť vypuklým a stáva sa neriešiteľným, kedy dotknuté fyzické osoby na výzvu obce zjednať nápravu nereagujú a tak svoje pozemky neudržiavajú, čo narušuje vzhľad obce a obci zamedzuje vytvárať jej obyvateľom priaznivé životné prostredie.

K čl. IV

Navrhuje sa, aby zákon s prihliadnutím na dĺžku legislatívneho procesu nadobudol účinnosť dňa 1. júla 2026.